

Centerpartiet föreslår ett undersköterskelyft

2020-01-31

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) konstaterar i sin rekryteringsrapport att det kommer att behövas ungefär 233 000 nya medarbetare i vården och omsorgen under de kommande fem åren¹. Mer än hälften av dessa kommer behöva vara undersköterskor. Det kraftigt ökande behovet har till stor del sin grund i den demografiska utvecklingen som gör att efterfrågan på vård och äldreomsorg ökar. Detta i kombination med den medicinska utvecklingen gör också att behovet av specialistkompetens ökar.

Undersköterskeyrket innebär ofta tunga och slitsamma arbetsuppgifter. Många undersköterskor upplever också att de har svårt att påverka sin arbetssituation och sjukfrånvaron inom yrket är hög. Samtidigt saknas tydliga karriärvägar och möjligheter för undersköterskor att utvecklas inom sitt yrke.

Efterfrågan på specialistutbildade undersköterskor ökar hos både kommuner och regioner. Till exempel uppgav över 60 procent av regionerna 2017 att de hade sökt specialistutbildade undersköterskor och fann en uppenbar brist på arbetsmarknaden². Men för att få fler specialistundersköterskor behöver villkoren för den som vill studera vidare förbättras. Undersköterskor som vidareutbildar sig idag behöver i stort sett alltid ta tjänstledigt och studielån.

Ytterligare ett sätt att skapa både fler karriärvägar och att kunna möta rekryteringsbehovet, är att låta yrkesgrupper i vården i större utsträckning växla uppgifter med varandra. Med exempelvis fler vårdbiträden kan undersköterskorna avlastas i den del som inte kräver en medicinsk utbildning. Undersköterskor kan i sin tur ta över uppgifter som sjuksköterskor tidigare gjort, bland annat genom att vidareutbilda sig till specialistundersköterska. Uppgiftsbyten – så kallad task-shifting – tillämpas dock inte i tillräckligt hög grad. Det hänger bland annat samman med avsaknaden av en nationellt likvärdig undersköterskeutbildning. Det medför att det ofta är svårt för arbetsgivaren att veta vad man kan förvänta sig av en utbildad undersköterska.

Förslag

- Centerpartiet vill under mandatperioden se en satsning på 400 miljoner kronor årligen på betald vidareutbildning för specialistundersköterskor inom bristområden som exempelvis geriatrik, demens och psykiatri. Den betalda vidareutbildningen ger undersköterskan möjlighet att studera vidare till specialistundersköterska med bibehållen lön. Satsningen motsvarar betald vidareutbildning för 1700 nya undersköterskor.
- Centerpartiet vill att en standardisering av såväl grundutbildning som specialistutbildning för undersköterskor genomförs. På detta sätt kan arbetsgivare få ett tydligare kvitto på vad en undersköterska har för utbildning och erfarenhet. Det blir också ett sätt att stärka och uppvärdera undersköterskerollen.

¹ SKL (2018): Sveriges viktigaste jobb finns i välfärden

² Kommunal (2018) Utbildningsgapet – vi behöver fler yrkesutbildade